

ACC. N:R M. 14410: 1-2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *kyrkherde Nils Bostrom, L. L. Olof*
Härad: *Divere* Berättare: *uppteckn. och kyrkherden A. Henriksson, Börum (gäller kringningen i Börum)*
Socken: *"* Berättarens yrke:
Uppteckningsår: *1953* Född år *2* i

Klockringning. s. 1-2.

M. 14410: 1.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Herr, Fil.-Kand. Nils-Arvid Bringeus, Lund.

Tack för brev angående det ytterst intressanta kapitlet om ringningsseder. Det är inte mycket jag har att meddela, och obehövt är att i ev. publicering av det ringa materialet angiva sagesman.

Jag har, såsom Fröken Margit Nilsson omtalat, brukat beröra kyrkans ringningar i undervisningen av konfirmander, både av kyrkliga skäl och på grund av mitt intresse för hembygdsvård, varuti minnen av gamla seder ju också ingå. Utgångspunkten har då varit, att i min hemtrakt, Frenninge i Färs härad, i min ungdom detta uttryck var mycket vanligt: "Nu rinjer de Mari-klocka". Ursprunget till benämningen behöver jag naturligtvis inte orda om. Jag har försökt kartlägga uttryckets spridning i någon mån. Under min tjänstgöring i Hörby i Frosta härad bad jag konfirmander fråga någon gammal i sin omgivning, om de kände till något annat namn än helgmålsringning resp. lördesringning. Men där kom inte namnet Mari-klocka fram. Då jag kom hit till Albo gjorde jag samma undersökning och här rapporterades genast Mari-klocka. I den numera avlidne folklivsskildraren Adrians mästerliga uppläsningar i radio av minnen från Villands härad förekom benämningen Ave-klockan, vilken ju har alldeles samma ursprung.

Hemma i Färs härad klämtades på jul- och nyårsafton efter den egentliga ringningen med enstaka slag, omväxlande på stora och lilla klockan. Samma är förhållandet här i S:t Olof, men gäller även andra aftnar före helgdagar, även före någon av böndagarna. I annexförsamlingen, Rörum, kimmas på julafton, numera av kyrkoringaren ensam, men t. ex. för 50 år sedan på följande sätt. När det led mot tiden för "att ringa in julen" på julafton, samlades byns pojkar (i skolåldern och något däröver) vid kyrktornet för att få följa med ringaren (Ola Mattsson), när han skulle kikka. De skulle då vara försedda med var

M. 14410:2.

sin lilla klubba av trä. De hade i förväg gjort sådana, tämligen primitiva en del av dem, eller åtminstone skaffat sig en lämplig käpp, i synnerhet någon som var försedd med en förtjockning, så att den kunde användas såsom klubba. När Ola Mattsson kom, fick de följa med, men voro de för många, så fick de yngsta avstå (med sorg), då först och främst "drängarna" skulle få vara med. Uppkomna i klockrummet tog de plats runt om storklockan, så många som rymdes omkring den. Och medan Ola Mattsson grep tag i själva kläppen (knäveln kallades den då) och började slå denna mot klockans inre kant, begynte alla pojkarne med sina träklubbor kamma på den yttre kanten. Stenar fick under inga omständigheter användas. Efter en stund gjordes ett uppehåll för vila. Därefter kimmades på samma sätt en andra och slutligen en tredje gång. Slutligen ringdes med klockorna på vanligt sätt och därmed hade man ringt in julen. Emellertid förekom samma förfaringssätt även på nyårs- och trettöndeafton. (A propos, den kallades i vissa trakter "tolvte-afton"). Min sagesman angående ringningen i Rörum är kyrkovärden Aug. Henriksson, Rörum.

Kandidaten har sig väl bekant, att en av de främste experter på området är min kollega kyrkoherden Curt Wallin, Gladsax?

Här i bygden finns ett ordstäv att använda om något som pågår utan uppehåll: "De går i ett liasom Hannasa ringning". Vilken egenskap hos ringningen i Hannas kyrka, som kunnat ge upphov till detta ordstäv, vet jag icke.

Var god hälsa Fröken Margit Nilsson.

Högaktningsfullt

Anders Bostrom

P. S. Daglig morgon och aftonringning har jag icke någon erfarenhet av utom från min tjänstgöring i Löderup åren 1922-1925. Den skedde där under sommarmånaderna, jag tror det var endast aftonringning. D. S.